

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 22 grudnia 2023 r.
Znak sprawy: DPB.dr.680.5.2023

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 20 dotyczącej rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych Nature Restoration Law (NRL)

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z Interpelacją nr 20 Pana Posła Norberta Jakuba Kaczmarczyka z dnia 7 grudnia br. dotyczącą projektu rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (Nature Restoration Law), uprzejmie informuję co następuje.

W dniu 22 czerwca 2022 r. Komisja Europejska (KE) przedstawiła projekt dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych. Projekt jest powiązany z Unijną Strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 - Przywracanie przyrody do naszego życia. Nadrzędnym celem wyznaczonym w projekcie rozporządzenia jest przyczynianie się do ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich UE poprzez odbudowę ekosystemów, jak również przyczynianie się do osiągnięcia przez UE celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz wypełnienie międzynarodowych zobowiązań Unii Europejskiej.

Cele wyznaczone w projekcie rozporządzenia w zakresie rolnictwa dotyczą odbudowy ekosystemów rolniczych do 2030 r. (kolejne progi czasowe to 2040 r. i 2050 r.), poprzez m.in.:

- zwiększenie zasobów węgla organicznego w glebach mineralnych,
- odbudowę gleb organicznych użytkowanych rolniczo poprzez m.in. ponowne nawodnienie osuszonych torfowisk,

- zwiększenie odsetka gruntów rolnych z elementami krajobrazu o wysokiej różnorodności,
- zwiększenie liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego,
- zwiększenie liczebności motyli na obszarach trawiastych.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska (MKiŚ), które jest resortem wiodącym i koordynującym wdrażanie przepisów projektu rozporządzenia na poziomie krajowym, zgłaszało negatywne stanowisko do zaproponowanych przepisów oraz informowało o możliwych niekorzystnych dla rolników konsekwencjach wynikających z konieczności realizacji ww. celów. Zastrzeżenia Polski budziły przede wszystkim przepisy odnoszące się do ponownego nawadniania osuszonych torfowisk, co może prowadzić do ograniczenia produkcji rolnej na tych obszarach. Poważne obawy dotyczyły również realizacji wskaźników dotyczących zwiększenia populacji ptaków oraz liczebności motyli na obszarach wiejskich, gdyż proponowane rozwiązania mogą powodować potrzebę przeprofilowania dotychczasowej działalności. Jednocześnie z uwagi na nieprzewidywalne warunki pogodowe i zmiany klimatyczne, pomimo podejmowanych działań ochronnych (często kosztownych), cele w zakresie wzrostu tych wskaźników mogą być nierealne do osiągnięcia.

W czerwcu 2023 r. Rada UE przyjęła swoje stanowisko tzw. podejście ogólne. Zaproponowana zmiana względem wersji przedstawionej przez KE zmniejszała tylko nieznacznie poziom ambicji, z tego względu Polska nie poparła tego projektu. PL wskazywała, iż nie ma uzasadnienia dla wprowadzania kolejnych restrykcyjnych przepisów dotyczących bioróżnorodności na gruntach rolnych zwłaszcza biorąc pod uwagę obecną sytuację w rolnictwie związaną z negatywnymi skutkami wystąpienia naturalnych katastrof w UE, jak również wojną w Ukrainie. Podobne stanowisko przyjął Parlament Europejski (PE) w lipcu 2023 r., który w ww. projekcie zaproponował usunięcie przepisów odnoszących się do odbudowy ekosystemów rolniczych.

Dnia 9 listopada 2023 r. odbył się finalny trilog, tj. spotkanie negocjacyjne pomiędzy przedstawicielami Rady (Prezydencja), PE i KE. Główne ustalenia kompromisowe w odniesieniu do ekosystemów rolniczych zostały złagodzone. W projekcie tym w zakresie wskaźników dotyczących zwiększenia: (1) zasobów węgla organicznego w glebach mineralnych, (2) liczebności motyli na obszarach trawiastych oraz (3) odsetka gruntów rolnych z elementami krajobrazu o wysokiej różnorodności, umożliwiono państwu

członkowskim wybór dwóch z trzech wskaźników, w ramach których będą musiały podejmować działania mające na celu osiągnięcie pozytywnego trendu.

Nowe przepisy nadal wskazują na potrzebę przywracania osuszonych torfowisk, co wiąże się z wprowadzeniem działań odtworzeniowych na powierzchni co najmniej 30% osuszonych torfowiskach do 2030 r., z czego co najmniej 1/4 powierzchni musi zostać ponownie nawodniona. W stosunku do kolejnych przedziałów czasowych cel odtworzenia torfowisk złagodzone w stosunku do wersji KE, ustanawiając go na poziomie 40% do 2040 r. oraz 50% do 2050 r. (w wersji KE było to 50% do 2040 r. i 70 % do 2050 r.). Również złagodzone cel ponownego nawodnienia w tych latach, ustanawiając go na poziomie co najmniej 1/3 obszarów, które będą podlegały odtworzeniu (w wersji KE dotyczyło to 1/2 powierzchni, która podległa odtworzeniu).

Dodatkowo, w przypadku ponownego nawadniania osuszonych torfowisk, uwzględniono zapisy umożliwiające obniżenie celów ze względu na znaczący negatywny wpływ np. na infrastrukturę lub interes publiczny albo jeżeli to ponowne nawodnienie nie może odbyć się na gruntach innych niż rolnicze. Ponadto, dodano zapisy zapewniające dobrowolny charakter zobowiązań z zakresu nawodnień względem rolników i prywatnych właścicieli gruntów. Jednakże p.c. zobowiązane będą do stosowania zachęt (tj. wsparcia finansowego) do ponownego nawadnia, tak aby stało się ono atrakcyjną opcją dla rolników i prywatnych właścicieli gruntów.

Kolejnym etapem będzie przyjęcie w lutym 2024 r. projektu rozporządzenia przez Radę, a następnie odbędzie się głosowanie na sesji plenarnej PE w lutym 2024 r.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Minister

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów